

עמ"ת 17668/06/23 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ת 17668-06-23 פלוני (עציר) נ' מדינת ישראל

בפני
עורר
נגד
משיבה
החלטה

כבוד השופטת הדס רוזנברג שיינרט
פלוני (עציר)

מדינת ישראל

1. בפניי ערר על החלטת ביהמ"ש השלום בפתח תקווה (כב' השופט אריאל סלטו) מיום 4.6.23, במסגרתה הורה ביהמ"ש על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים.

2. ברקע הדברים אבהיר כי כנגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש (בת זוג), היזק לרכוש במזיד וכליאת שווא.

על פי עובדות כתב האישום ביום 1.1.23 שהתה המתלוננת, פרודתו של העורר, בביתה, כאשר בנה בן ה-13 ישן בחדרו. בנסיבות אלו נכנס העורר לבית והאזין לשיחה של המתלוננת בטלפון. בתום השיחה התפרץ העורר לחדר, נטל מהמתלוננת את הטלפון והטיח אותו ברצפה עד אשר נשבר. בהמשך, אחז העורר בשער ראשה של המתלוננת והטיח את המתלוננת מספר רב של פעמים ברצפה עד אשר שערותיה נתלשו. בהמשך בעט העורר בישבנה של המתלוננת והמתלוננת ברחה לכיוון חדר האמבטיה. העורר הלך אחריה, אחז פעם נוספת בשערה והטיח אותה ברצפת חדר האמבטיה עד אשר נתלשו שערות מראשה. המתלוננת ברחה לחדר אחר ואחזה בידה את מפתחות הבית. העורר הלך בעקבותיה, ניסה לקחת ממנה את המפתחות ועיקם שתי אצבעות מידיה. לאחר מכן נטל העורר מגף של המתלוננת והיכה אותה באמצעותו בישבנה. בהמשך העורר משך חגורה אשר חגרה המתלוננת, קרע אותה והיכה באמצעותה את המתלוננת בחלק התחתון של גופה בעודו מוריד את מכנסיה. העורר בעט במתלוננת, אחז בשער ראשה פעם נוספת והטיח אותה ברצפה. לאחר מכן גרר העורר את המתלוננת על הרצפה ונעל אותה בתוך החדר. כתוצאה ממעשי העורר נגרמו למתלוננת חבלות בידה וכאבים בכתף ובצוואר.

3. בהחלטת ביהמ"ש קמא מיום 15.1.23 נקבע קיומן של ראיות לכאורה ובית המשפט הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים, ברם לאחר שהתקיים דיון במהלכו הציג ב"כ העורר ראיות נוספות מטעמו של העורר, החליט ביהמ"ש בתאריך 15.3.23 כי יש בראיות שהוצגו כדי להשפיע על התשתית הראייתית הלכאורית באופן אשר מצדיק בחינת האפשרות למעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני.

בית המשפט קמא הפנה את העורר לקבלת תסקיר שירות מבחן וכן לקבלת חו"ד של היחידה לפיקוח אלקטרוני. בתסקירו מיום 19.4.23, לא בא שירות המבחן בהמלצה לשחרורו של העורר. שירות המבחן התרשם כי מהעורר קיים

סיכון מוגבר להישנות התנהגות פוגענית ובלתי מווסתת במישור הזוגי. עוד מצא שירות המבחן, כי קיים צורך לשלב את העורר בטיפול ייעודי וכוללני לגברים המתמודדים עם בעיית אלימות זוגית. בהחלטת בית המשפט קמא מיום 20.4.23, הופנה העורר פעם נוספת לשירות המבחן על מנת לבחון אפשרות לשחרורו לחלופת מעצר בדמות קהילה טיפולית, אולם גם התסקיר מיום 31.5.23 לא בא בהמלצה על שחרור או על מעצר באיזוק אלקטרוני.

4. בהחלטה מושא הערר הבהיר ביהמ"ש קמא כי שאלת קיומן של ראיות לכאורה הוכרעה בדיון שהתקיים ביום 15.3.23 ולא נמצא מקום לשנות מהחלטת ביהמ"ש בעניין זה.

עוד נקבע כי רמת המסוכנות של העורר גבוהה כנלמד מעובדות כת"א ומעברו הפלילי של העורר, הכולל בחובו 9 הרשעות קודמות, ואין בחלופה המוצעת כדי לאיינה. כן צוין, כי עברו של העורר איננו מאפשר לתת בו אמון. ביהמ"ש קמא סקר את עיקרי האמור בתסקיר וציין כי התרשמות שרות המבחן מן העורר והימנעותו מלהמליץ על שחרור תומכת אף היא במסקנה בדבר מעצרו של העורר. בסיכומם של דברים קבע ביהמ"ש קמא כי על מנת להצדיק סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן, נדרשים נימוקים מיוחדים ויוצאי דופן, אשר אינם מתקיימים בעניינו של העורר.

5. בהודעת הערר ובדיון הלין הסנגור כנגד פגמים שונים בתשתית הראייתית בתיק דנן. עוד נטען, כי הראיות שהוצגו בבקשה לעיון חוזר בפני ביהמ"ש קמא, שעניינן הודעות שהוחלפו בין העורר למתלוננת קודם לאירוע, משנות כליל את תמונת הראיות הלכאורית, וכי שגה ביהמ"ש קמא שלא הסתפק בהמשך לקביעתו בדבר פגיעה בעצמת הראיות, בשחרורו של העורר תוך הרחקה מן המתלוננת. לשיטת העורר, שגה ביהמ"ש קמא בכך שאימץ את המלצת שרות המבחן, אשר נמנע מהמלצה לשחרור אך בשל הכחשת העבירה וחוסר רצון לטיפול. הוסיף ב"כ העורר וטען, כי חרף התייחסות שרות המבחן בתסקירו למפקחים המוצעים, היה על ביהמ"ש קמא לבחון בעצמו את המפקחים, להתרשם מהם ולהורות על שחרור לחלופה המוצעת, שהינה מרוחקת ממקום מגורי המתלוננת.

6. ב"כ המשיבה סומכת ידה על החלטת ביהמ"ש קמא, מטעמיה, וסבורה שאין מקום להתערב בה. לשיטת המשיבה, מסוכנות העורר והמלצת שרות המבחן בעניינו אינם אך תולדה של הכחשת העורר את המיוחס לו אלא מדובר במסקנה הנלמדת ממכלול נתונים המפורטים בתסקיר. ב"כ המשיבה העבירה לעיון ביהמ"ש את חומר החקירה בתיק דנן.

7. עיינתי בהחלטה נושא הערר, בהחלטות קודמות של ביהמ"ש קמא בעניין העורר, בכתב האישום, בתסקירים, בהודעת הערר, בחומרי החקירה (לרבות דיסק מצלמות הגוף וההודעות שהוצגו מטעם ההגנה), בפסק הדין אליו הפנה הסנגור ושמעתי את טענות הצדדים בקשב רב. לאחר כל אלו לא מצאתי כי נפלה שגגה בהחלטת ביהמ"ש קמא, נוכח צבר הטעמים הבאים:

א. בבסיסן של הראיות לכאורה מצויות הודעות המתלוננת לצד תמליל שיחתה למוקד 100 ותמונות המתעדות חבלה בידים וחגורה קרועה. ככלל, ביהמ"ש אינו דן בשאלות של מהימנות בשלב המעצר עד תום ההליכים ואמינותה של המתלוננת תיקבע במסגרת התיק העיקרי. צילומי המסך של המסרונים שהוחלפו בין העורר למתלוננת בליל האירוע, המלמדים, לכאורה, כי העורר לא הגיע בהפתעה לבית המתלוננת כפי שטענה בחקירתה, אכן פוגעים בעצמת הראיות לכאורה, בעיקר בכל הנוגע לנסיבות הגעת העורר לבית המתלוננת, ברם אין בהם כדי לשלול קיומן של ראיות לכאורה ביחס לעבירות המתוארות בכת"א, בהתחשב בעובדה **שהעורר עצמו הודה בחקירתו (הודעת העורר מיום 2.1.23,**

11:15) בביצוע חלק מן המעשים המיוחסים לו. כך, אישר העורר שדחף את המתלוננת בגלל שהיא הקניטה אותו ובגלל שהוא יודע שהיא בוגדת בו (ע' 1 ש' 5) וכן אישר שבמהלך הריב הוא לקח את הפלאפון (ע' 2 ש' 15). במענה לשאלה "למה נתת מכות לחגית?" ענה העורר: "היא עיצבנה אותי היא בוגדת ואני אדם דתי והתעצבנתי" (ע' 2 ש' 12-13). העורר מסר כי עיקם למתלוננת את הידיים אך טען שעשה זאת כדי להגן על עצמו בעת שלקחה מספריים (ע' 2 ש' 19). משנשאל העורר מדוע לא התקשר למשטרה אם הותקף ע"י המתלוננת, השיב: "רציתי לישון" (שם, ש' 21). עוד קשר העורר את עצמו להכאת המתלוננת באמצעות חגורה ואבזמה ("נכון אני נתתי לה מכה עם החגורה אין ספק" ע' 2 ש' 29), לגרימת חבלות לגופה ("אני תפסתי את החגורה והתנגדתי לה בגלל זה החבלות" ע' 2 ש' 25, 27) ולמשיכה בשערות ראשה ("יכול להיות שנגעתי בשיער" ע' 2 ש' 17).

לא נעלמה מעיני העובדה שבעדות מיום 3.1.23 שינה העורר את גרסתו וכי בא כוחו העלה טענות כנגד החקירה מיום 2.1.23, אולם המותב שידון בתיק העיקרי הוא שיקבע את משקל אמרות העורר, ובשלב בו עסקינן די בהודאתו שבנדון, המצטרפת להודעות המתלוננת, לשיחה למוקד 100 ולתמונות כדי לבסס תשתית לכאורית, אף אם איננה בעוצמה מירבית.

ב. המעשים המתוארים בכתב האישום, שעניינם אלימות מתפרצת ומתמשכת של העורר כלפי המתלוננת על רקע שיחתה עם אחר בטלפון, מצביעים על מסוכנות. מסוכנות זו מועצמת בשים לב לעברו הפלילי של העורר, הכולל בחובו תשע הרשעות קודמות במגוון עבירות, לרבות עבירות ממין העניין בשנים האחרונות, בדמות תקיפה הגורמת חבלה של ממש לבת זוג, תקיפת בת זוג (3 עבירות), תקיפה סתם (3 עבירות) ואיומים, לצד הרשעות בעבירות של הטרדה באמצעות מתקן בזק, היזק לרכוש במזיד, הפרעה לשוטר במילוי תפקיד, התחזות כאדם אחר במטרה להונות, תגרה ונהיגה בזמן פסילה.

כפי שציינו, בצדק, ביהמ"ש קמא בהחלטתו מיום 15.1.23, עיון בכתב האישום האחרון בו הורשע העורר (ת"פ 4760-01-19), מלמד כי דפוס האלימות המשתקף במעשי העורר בענייננו אינו חריג בנוף חייו של העורר, בשים לב לכך שהעורר הודה בביצוע עבירות חמורות בתא המשפחתי כנגד מתלוננת אחרת, הגב' הילה ממן, במהלך שנת 2018. עוד הפנה ביהמ"ש קמא להליך קודם נוסף במסגרתו הורשע העורר בשנת 2016 (ת"פ 50363-10-14), בתקיפת רעייתו, הגב' מ"י, ובתקיפת אחיה, מר ש"א.

לא זו אף זו, עונש מאסר מותנה בן חמישה חודשים התלווה ועומד כנגד העורר בגין עבירות אלימות נגד בת זוג לא השכיל, לכאורה, להרתיע את העורר ולמנוע ביצוע עבירה חוזרת על ידו. עברו הפלילי של העורר, הכולל עבירות חוזרות ונשנות של אלימות ואיומים כנגד בנות זוג לצד עבירות נוספות המעידות על היעדר מורא מן החוק, מקשה על מתן אמון בו, מאיר באור שלילי את חוסר נכונותו להכיר בבעייתיות שבהתנהלותו הזוגית לאורך שנים, ומהווה שיקול ממשי כנגד שחרורו של העורר או הסתפקות במעצר באיזוק אלקטרוני לגביו.

ג. התרשמות שרות המבחן מן העורר והמלצתו להימנע משחרור מהווים שיקול נוסף ומשמעותי כנגד שחרורו של העורר ממעצרו. בניגוד לטיעוני העורר, לפיהם נסמכת המלצת שרות המבחן אך על הכחשת העורר את העבירות המיוחסות לו וסירובו להשתלב בטיפול, הרי שעיון בתסקירים מלמד על היכרות ממושכת ורבת שנים של שרות המבחן עם העורר, עם מאפייניו ועם דפוסיו, והיא שעמדה בבסיס המלצת שרות המבחן. כעולה מן התסקיר מיום 19.4.23, העורר מוכר לשרות המבחן משנת 2004, כשבמקביל להליך מושא הערר, הוא מצוי החל משנת 2022 בהליך אבחון במסגרת

הפנייתו לקבלת תסקיר לענין העונש בעבירות תעבורה. שרות המבחן התרשם לאורך השנים כי העורר אדם בעל צרכי שליטה משמעותיים ודפוסים אלימים, המחזיק בעמדות קורבניות ומתקשה לגלות אחריות ולבחון את התנהלותו הבעייתית. גם במקרה דנן, הרחיק העורר את עצמו מהמיוחס לו ונטה לצמצם מהתנהלותו הבעייתית. בשיחה עם המתלוננת, תוארה מערכת יחסית זוגית סוערת, המאופיינת בגילוי קנאה מצד העורר, חשדנות ורכושנות כלפיה. בעיתוי הנוכחי, ביטאה המתלוננת חשש וסיכון מהעורר. להתרשמות שרות המבחן, במערכות יחסיו העורר מאופיין בנוקשות מחשבתית, במצבי פגיעה, תחושת חוסר ערך או כשציפיותיו לא נענות, נוטה להגיב באופן אימפולסיבי, אלים ובעייתי תוך שקיים קושי בוויסות רגשותיו ובשליטה בתגובותיו. ההערכה היא כי קיים סיכון מוגבר להישנות התנהגות פוגענית ובלתי מווסתת במישור הזוגי. נוכח דפוסיו של העורר סבר שרות המבחן כי יש לשלבו במסגרת טיפולית אינטנסיבית כדוגמת "בית נועם", ברם העורר שלל נזקקות טיפולית ולא הביע רצון להשתלב בטיפול.

שרות המבחן נפגש עם שני המפקחים המוצעים, אחותו וגיסו של העורר. עלה כי הם מנהלים אורח חיים נורמטיבי, נעדרי עבר פלילי ומודעים באופן כללי לנסיבות המעצר של העורר. יחד עם זאת, מעורבותם בחיי העורר מצומצמת, הם נמנעים מבחינה מעמיקה של מורכבות מצבו ואינם ערים לאפשרות המשך התנהגות בעייתית מצדו, לגורמי הסיכון בהתנהלותו הזוגית ולמאפייני התנהגותו הכוללים גם דחפים תוקפניים.

בנסיבות אלה, נוכח נתוני העורר והערכת הסיכון במצבו, סבור שרות המבחן כי המפקחים המוצעים אינם מתאימים וכי לא יהיה בפיקוח האלקטרוני כדי לפצות על חוסר התאמתם ועל הצורך בטיפול. בשקלול הנתונים, המלצת שרות המבחן הנה להימנע משחרור העורר או מהשמתו במעצר באיזוק אלקטרוני.

ד. גם בתסקיר המשלים מיום 31.5.23 אין המלצה לשחרור העורר ממעצרו. עיון בתסקיר המשלים מעלה כי העורר עדיין מחזיק בעמדותיו, ממוקד בהתנהלות המתלוננת, גישתו טעונה וקורבנית, עמדתו חוסמת ונוקשה, הוא שולל בעייתיות בתחום האלימות, אינו מבין את הצורך בטיפול, כך גם אינו פנוי לטיפול אינטנסיבי ב"בית נועם". הוסיף שרות המבחן והבהיר, כי העדר ההכרה מצד העורר בקשייו ובדפוסיו, איננו מאפשר שילובו בטיפול מותאם וההערכה היא כי העורר יתקשה לשמור על תנאו לאורך זמן בחלופה ביתית, כאשר גם ההוסטל בניהולו של מר אגיב לא יוכל למתן את הסיכון להישנות התנהגות פוגענית ובעייתית מצדו.

ה. **בבש"פ 8171/06 - עבדלימוב נ' מדינת ישראל (24.10.06)** קבע ביהמ"ש העליון את הדברים הבאים ביחס לעבירות אלימות במשפחה, אשר יפים, בכל הכבוד, אף לענייננו:

"המעשים המיוחסים לו מקימים חזקת מסוכנות סטטוטורית, ואין בקביעה כי העורר מסוכן לאדם ספציפי בלבד כדי לסתור חזקה זו. סעיף 21(א)(1)(ב)(5) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996, קובע חזקת מסוכנות מפורשת לגבי אדם המואשם בעבירת אלימות כלפי "בן משפחה", כמשמעו בחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א - 1991. הניסיון מלמד כי פעמים רבות, סכנה לביטחונו של בן זוג הינה מוחשית יותר מסכנה לביטחון הציבור באופן כללי. כן באתי למסקנה כי חלופת המעצר המוצעת אין בה כדי לאיין את מסוכנותו של העורר. בית משפט זה כבר עמד על המסוכנות המיוחדת העולה מעבירות של אלימות במשפחה (ובין בני זוג):

"נאמר לא אחת בנוגע לעבירות אלימות במשפחה כי הן מאופיינות בהתפרצויות זעם בלתי נשלטות ולפיכך חלופת מעצר בדרך-כלל לא תצליח לאיין את המסוכנות הנשקפת מהחשודים בעבירות אלו (ראו למשל בבש"פ 5273/99 פלוני נ' ...)

מדינת ישראל, תק-על 99(3) 205). חששות אלו אינם בעלמא. התופעה של פגיעה חמורה או אפילו רצח על רקע סכסוך בין בני זוג אינה זרה, לצערי, לחברה הישראלית. אין זה נדיר אף לשמוע על מעשים מעין אלו שמבוצעים לאחר פרידת בני הזוג ואף לאחר גירושיהם... לפיכך, אין בית המשפט רשאי לקחת את הסיכון של שחרור העורר תוך הותרת החשש לפגיעה במתלוננת" (בש"פ 7626/06 פלוני נ' מדינת ישראל, ניתנה ביום 26.9.06, פסקה 9, מפי השופטת ארבל).

אמנם, אין להסיק מכך כי לעולם לא תימצא חלופת מעצר הולמת לנאשם בעבירות של אלימות במשפחה, או כלפי בן או בת זוג. **עם זאת, בשל המימד הפסיכולוגי החזק וההתנהגות הלא רציונאלית, הטבועים בעבירות מסוג זה, שמור תפקיד מיוחד לתסקיר המעצר בקביעה אם ניתן לאיין את מסוכנותו של הנאשם בחלופת מעצר אם לאו" (הדגשות שלי - ה.ר.ש).**

בצדק קבע ביהמ"ש קמא כי בהתאם להלכה הפסוקה, על מנת לסטות מהמלצה שלילית של שרות המבחן, בעיקר בעבירות אלימות במשפחה, יש צורך בטעמים מיוחדים יוצאי דופן, אשר אינם מתקיימים בהקשרו של העורר (ראו למשל בש"פ 1232/15 בעניין חאג' חסם חזאם).

ו. ביחס לטענה לפיה היה על ביהמ"ש קמא לבחון בעצמו את המפקחים חרף העובדה שאלו נבחנו ע"י שרות המבחן, אבהיר כי לא מצאתי בסיס לחובה מעין זו והדבר מסור לשקול דעתו של ביהמ"ש. שרות המבחן נפגש עם המפקחים המוצעים והקדיש זמן על מנת לבחון לעומק את התאמתם, ואין מקום לסברה שביהמ"ש מחויב לשמוע בעצמו את אותם המפקחים, חרף התרשמות שלילית של שרות המבחן מהם. הדעת נותנת כי הזמן המוקצה להתרשמות מעין זו מן המפקחים המוצעים במסגרת יום דיוני מעצרים עמוס פחות ברב המקרים מן הזמן המוקדש ע"י שרות המבחן לשיח עם המפקחים.

ניתן להפנות בהקשר זה לדברים שנקבעו ע"י ביהמ"ש העליון בבש"פ 1903/18 רפאל מרואני נ' מדינת ישראל (10/04/18):

"תנאי בסיסי בבחינת חלופת מעצר הוא מתן אמון במבקש עצמו שיקיים את תנאי מעצרו או שחרורו. האמון שנותן ביהמ"ש בנאשם שיקיים את התחייבויותיו הינו הנדבך הראשון בלעדיו אין בהחלטה לשחרר נאשם בתנאים מגבילים או לעצרו בפיקוח אלקטרוני. הפיקוח האלקטרוני אינו אלא אמצעי פיקוח טכני שנועד להבטיח את קיום התחייבויותיו של הנאשם, ולא מחליף תנאי בסיסי זה. **אמנם לביהמ"ש הסמכות להתרשם באופן בלתי אמצעי מאישיותם של העומדים בפניו, אך בנסיבות בהן מצויה לפניו חוות דעת מקצועית של שירות המבחן בדבר אופיו של אדם והאמון שניתן לרכוש לו, ראוי שביהמ"ש יתן לכך משקל בהחלטתו**, כאשר הבחינה הרלוונטית היא מידת האמון שיש ליתן בנאשם עצמו ולא רק במפקחיו" (הדגשות שלי - ה.ר.ש).

7. סוף דבר, לא נמצא בהחלטת ביהמ"ש קמא פגם המצדיק התערבות ומשכך הערר נדחה.

המשיבה תדאג לאיסוף תיק החקירה.

הדיון שנקבע לתאריך 4.7.23 בשעה 11:30 לצורך שימוע ההחלטה - מבוטל.

לבקשת ב"כ העורר, תעביר המזכירות את החלטה לצדדים, לרבות לעורר באמצעות שב"ס, ללא צורך בהתייצבותם בביהמ"ש.

ניתנה היום, י' תמוז תשפ"ג, 29 יוני 2023, בהעדר הצדדים.